

VERSOPOLIS OPLÆSNING | VERSOPOLIS READING

SUSINUKKE KOSOLA

Poesitid
Københavns
Internationale
Poesifestival

05.04.2025

ALL POEMS IN FINNISH, DANISH AND ENGLISH.

Susinukke Kosola Biography

Susinukke Kosola (Daniil Kozlov) is a writer and literary multitalent, born in St. Petersburg and living in Turku, Finland. Their published work includes three poetry collections and one genre hybrid that combines traits from essays, poetry, and lyrical novels. Kosola is also known as a spoken word poet, the editor of the national Runografi project, and the founder of the Kolera collective, which focuses on poetry and socially themed literature.

The poems of Susinukke Kosola are sparked by the friction that humans feel under the pressure of mechanical systems. The texts represent the rebellion of the life force against automations and algorithms. Kosola’s self-published 2014 début — named .tik. — was received as something of a new coming of the Beat aesthetic, which is certainly not far off the mark, as the poet favors rushing, descriptive, and rhythmic expression as well as sociopolitical contents.

This booklet shows a selection of Susinukke Kosola’s poems, translated into Danish by Siri Nordborg Møller and into English by Susinukke Kosola (A CATALOGUE OF BEES), and Kasper Salonen (28 FRAGMENTS ON OPENING CANS). Photo by Aleks Talve.

This booklet’s publication is supported by Versopolis and EU.

KIMALAISTEN KATALOGI

Hänen osansa oli tilastoida

kaikki tuoksut, jotka olivat jääneet kiinni liesituulettimien suodattimiin

hän vihasi hajuja, niitä reaktioita, joita ne saivat

hänen kehosaan aikaan

miten joskus oksennus saattoi nousta polttelemaan henkitorvea

vaikka hän ei olisi itse pitänyt hajua ällöttävänä

mutta hän rakasti katsoa tilastojaan

mitä ne kertoivat ihmisistä yli niiden itsensä äänen

tilastot

paljastivat totuuden, joka ei ollut haavoittuvainen

kuin tarinoille

ja hän vihasi tarinoita

miten ne parsivat kiinni tilaa totuuksien välistä, reikiä

datapisteiden välistä, yhdisti varmat asiat toisiinsa

milloin milläkin tekniikalla, milloin minkäkin värisellä langalla

ja yhtäkkiä kaikki oli näkyvää, peräti käyttötavaraa

näkyvää ja kaunista, kuvioitua ja kiinteää

mattoa ja patalappua

vaikka totuus on luonteeltaan huokoista

kuin venynyt ja repeillyt sideharso, jonka läpi

taivas tai haava tai valo näkyvät

se oli tiistai, kun hän irrotti liesituuletinsuodattimen

eräässä ulosmitatussa kiinteistössä

hän ei ollut uskoa silmiään:

suodatin kuhisi kimalaisia, hän

tiputti suodattimen maahan ja otukset nousivat parvena

mutta singahtivat saman tien takaisin

pienet karvaiset luotaimet, niiden sykkivät pyllyt

ne söivät

eikä hän tiennyt, mitä

hän teki tavanomaiset tutkimukset, otti näyttteet
teki molekyylianalyysit ja käytti hajukoirillakin
koko tutkimusten ajan kimalaiset olivat lujasti kiinni suodattimessa
pienet jalat syvällä suodattimen hiililevyssä
ja HEPA-filttereissä
ne häiritsivät testejä
ja jos niitä yritti ottaa väkisin pois
ne tekivät kaikkensa päästäkseen takaisin kaltaistensa kuhinaan
ikään kuin kyse ei olisi ollut niiden tahdosta
vaan suodattimen

testit eivät paljastaneet juuri mitään erikoista, tavanomaisia aineita
suojakaasuyhdisteitä, rypsiöljyä, hiukan chiliä ja homeitiöitä
jännittävin löytö oli 2-etyyliheksanolia vaurioituneesta muovimatosta
se on mummolan haju, se varastoituu rasvakudokseen
kuitenkin kimalaiset olivat siinä, ja hän huomasi niiden tummuvan
ne tummuivat hitaasti
kunnes niitä oli mahdoton erottaa suodattimen mustasta rasvankiillosta
pian ne eivät enää syöneet
mutta yhä kuhisivat

vaikka hänen toimenkuvansa oli jo täytetty
ja asetusten mukaan filtti oli nyt tuhottava ja siirryttävä seuraavaan
hän ei pystynyt tekemään sitä, vaan vei sen kimalaisineen kotiinsa
hän asetti suodattimen sinetöityyn terraarioon
ja pystytti lukuisia kameroita tarkkailemaan sitä

mutta jo seuraavana aamuna kuhina oli lakannut
nauhoilta ei paljastunut muuta kuin mustuus
miten se liikkui ja lopulta lakkasi
niin kuin meri pysähtyy tuulettomana yönä
pingottuu mustaksi lakanaksi pohjankehdon ylle

pysähtymisestä ei voinut päätellä mitään muuta
kuin että sen alla on tavoittamaton syvä

hän avasi terraarion ja koski filtteriin
hän odotti, että hänen sormensa olisivat uponneet siihen
kuin johonkin nokiseen hunajaan - niin musta se oli
mutta suodatin oli täysin normaali
se oli täysin normaali suodatin
se oli
tuiki tavallinen

siinä ei ollut jälkiä kimalaisista
siinä ei ollut mitään kummallista
ja se oli ainoa asia, mitä hän
ei millään osannut odottaa

kun hän keitti aamuespressoaan ja laittoi liesituulettimen päälle
hän kuuli kimalaisten surinan suodattimessaan. Hänen
sydämensä täytti koko kehon lyönneillään, hän irrotti
suodattimen ja tutki sitä
mutta tajusi äänen tulleen suodattimen rasvaiseen pintaan
kiinni jääneestä muovipakkauksen palasesta
joka surisi tuulettimen vedosta

matkalla töihin hän oli jälleen kontrollissa elämästään
ja siksi hän yllättyi, kun huomasi
parsivansa kiinni tyhjyyttä
itsensä ja mustien kimalaisten väliltä
suosikkilangallaan
niin tihein pistoin, että taivaan valo tai iho tai pimeä
hädin tuskin mahtui lankojen välistä sisään

KATALOG OVER HUMLEBIER

Hendes lod var at føre statistik over
alle de lugte, som hang i filtrene i emhætter
hun hadede lugte, de reaktioner, som de
fremkaldte i hendes krop
hvordan opkastet kunne stige brændende op gennem svælget
selvom hun ikke selv anså lugten for fæl

men hun elskede at se på sine statistikker
hvad de fortalte om mennesker hen over deres egne stemmer
statistikkerne
afslørede en sandhed, som ikke var sårbar
over for andet end historier

og hun hadede historier
hvordan de rimpede rummet mellem sandhederne sammen, hullerne
mellem datapunkterne, forbandt sikre ting med hinanden
med en hvilken som helst teknik, med en hvilken som helst farve tråd
og pludselig var det hele synligt, ligefrem som en brugsgenstand
synligt og smukt, mønstret og fast
som et tæppe, som en grydelap
selvom sandheden er porøs af natur
som et udtrukket og trevlet gazebind, hvorigennem
en himmel eller et sår eller et lys kan ses

det var tirsdag, da hun fjernede emhættefilteret
i en udpantet ejendom
hun kunne ikke tro sine egne øjne:
filteret vrimlede med humlebier, hun
lod filteret falde på gulvet og insekterne fløj op i en sværm
men blev i samme nu slynget tilbage
små lodne sonder, deres pulserende rumper
de åd
og hun vidste ikke, hvad

hun foretog de sædvanlige undersøgelser, tog prøver
foretog molekyleanalyser og brugte også sporhunde
gennem alle undersøgelserne klyngede humlebieerne sig til filteret
de små ben dybt i kulfilteret
og HEPA-filtrene
de forstyrrede testene
og hvis man forsøgte at fjerne dem med magt
gjorde de alt, hvad de kunne, for at komme tilbage til deres fællers vrimmel
som om der ikke var tale om deres egen vilje
men filterets

testene afslørede ikke rigtigt noget særligt, de sædvanlige substanser
pakkegasser, rapsolie, en smule chili og skimmelsporer
det mest spændende var 2-ethylhexanol fra en beskadiget plastmåtte
det er lugten af bedstemors hus, den lagres i fedtvævet
alligevel var humlebieerne der, og hun bemærkede, at de blev mørke
de blev langsomt mørke
indtil det var umuligt at skelne dem fra filterets sorte fedtglans
snart åd de ikke længere
men de vrimlede stadig

selvom hun allerede havde levet op til sin arbejdsbeskrivelse
og filteret ifølge forordningerne nu skulle destrueres
kunne hun ikke gøre det, hun tog det og humlebieerne med hjem
hun lagde filteret i et forseglet terrarie
og satte talrige kameraer op for at iagttage det

men allerede næste morgen var vrimlen ophørt
på optagelserne var der ikke andet end mørke
hvordan det bevægede sig og til sidst ophørte
ligesom havet stilner af en vindstille nat
udspænder sig som et sort lagen over havbundsvuggen

ud fra stilheden kunne man ikke konkludere andet
end at der var uopnåeligt dybt under den

hun åbnede terrariet og rørte ved filteret
hun forventede, at hendes fingre ville synke ned i det
som i tilsodet honning – så sort var det
men filteret var helt normalt
det var et helt normalt filter
det var
ganske almindeligt

der var ingen spor af humlebieerne
der var intet sælsomt
og det var det eneste, som hun
på ingen måde havde forventet

da hun bryggede sin morgenespresso og tændte for emhætten
kunne hun høre humlebieerne summe i sit filter. Hendes
hjerte fyldte hele kroppen med sine slag, hun fjernede
filteret og studerede det
men indså, at lyden kom fra et stykke plastemballage,
der sad fast i filterets fedtede overflade
og summede i suget fra emhætten

på vej til arbejde havde hun igen kontrol over sit liv
og derfor blev hun overrasket, da hun opdagede
at hun rimpede tomheden
mellem sig selv og de sorte humlebier sammen
med sin yndlingstråd
med så tætte sting, at himlens lys eller hud eller mørke
knap nok kunne sive ind mellem trådene

A CATALOGUE OF BEES

Her lot was to catalog
all the smells that linger in the grease filters of kitchen exhaust fans
she hated smells, the way her body
reacted to them
how sometimes bile would rise, burning her throat
even though she herself didn't find the smell repulsive

but she loved to look at her statistics
what they told about people, speaking over individual voices
the statistics
a truth that couldn't be wounded
by anything but stories

and she hated stories
how they stitched shut the emptiness between truths, tears
between points of data, mended the seams between certainties
by whichever technique, with whichever colored thread
and suddenly everything was visible, almost utilitarian
visible and beautiful, patterned and solid
like a carpet, like an oven mitt
even though truth is porous by nature
like a stretched and torn bandage cloth, through which
a sky or a wound or a light can be seen

it was Tuesday when she removed the grease filter
from a kitchen in a certain foreclosed property
she couldn't believe her eyes:
the filter buzzed with bumblebees—she
dropped it to the ground and the insects swarmed
for a second but then immediately scrambled back
tiny, furry probes, the pulsing of their little butts
they seemed to eat something
she did not know what it was

she carried out her routine experiments, took samples
ran molecular analyses and even tried using scent dogs
through the tests the bumblebees clung tightly to the filter
their small legs deep in the activated carbon lining
of the folds in the HEPA filter

they disrupted the trials
and if you tried to remove them by force
they were frantic to return to their buzzing kin
as if not of their own will
but of the filter's

The trials revealed nothing extraordinary, just ordinary substances—
packaging gases, rapeseed oil, a hint of chili and some mold spores
the most exciting find was a 2-ethylhexanol compound from a damaged plastic carpet
it's the smell of grandma's house, it accumulates in the fatty tissue
yet the bumblebees were there, and she noticed them darkening
they darkened slowly
until they merged indistinguishably with the filter's black greasy sheen
soon they stopped eating
but the buzzing, it still went on

even though her duty was already fulfilled
and according to the regulations the filter was to be destroyed
she couldn't do it. instead she took it home—along with the bumblebees
she placed the filter in a sealed terrarium
and set up numerous cameras to watch over it

but by the next morning the buzzing had already ceased
the recording revealed nothing but darkness—
how it moved and eventually stopped
like the sea stills under a windless night sky
stretches like a black sheet over the bedrock cradle

there was nothing to be inferred from the stillness
except that beneath it lay an unreachable depth

she opened the terrarium and touched the filter
expecting her fingers to sink into it

like in some sooty honey—so black it was
but the filter was completely normal
it was a completely normal filter
it was
as ordinary as it gets

there was no trace of the bumblebees
there was nothing peculiar
and it was the one thing she
couldn't anticipate

as she was brewing her morning espresso and turned on the kitchen exhaust fan
she heard the buzzing of the bumblebees within her grease filter. Her
heart filled her entire body with its beats, she removed
the grille, the filter beneath it, inspected it
only to realize the sound had come from a piece of plastic packaging
that clung to the greasy surface
and buzzed in the suction

on her way to work she was, once again, in control of her life
and so she was surprised to notice
that she was sewing shut the emptiness
between herself and the black bumblebees
with her favorite thread
the stitches were so tight that a light or a skin or a darkness
could barely seep through the gaps

28 FRAGMENTTIA TÖLKKIEN AVAAMISESTA

1.

Se on yhdentekevää, kuinka monta kertaa tölkin on avannut, jos sen on aina tehnyt työkaluilla. Jos työkalua ei ole tehnyt itse, ei ole avannut tölkkiäkään itse. Tällä logiikalla kukaan ei ole aikoihin tehnyt mitään. Se kuitenkin tuntuu käyvän järkeen, vaikka kaikkien kalenterit ovat koko ajan täynnä.

2.

Nykyään tölkin avaustyökalu, klipsu, on rakennettu kiinni itse tölkin kanteen. Tölkit aukeavat, ne tyhjennetään ja ne kierrätetään, mutta vain passiivissa. Se on niin helppoa, että se vaan tapahtuu. Niin kuin herää seitsemältä siitä huolimatta, että oli unohtanut laittaa herätyskellon soimaan.

3.

Voi Kafkan pieni Gregor Samsa! Herätä nyt jäätävänä loisena, koko maailma nurinkurin. Se oli sellaista aikaa. Sellaista ei onneksi tapahdu enää. Ihmiset heräävät joka aamu, liukuvat Ikean sängyistään laminaattilattialle, kävelevät vessaan ja peilaavat selkiään, mutta eivät löydä makuuhaavoja. Outoa. Jossain ne ovat. Jatkuvasti orastavat siivet, jonkinlainen lievä kutina ihon alla.

4.

Valkoisia papuja tomaattikastikkeessa. Tölkeissä, jotka täytyy avata avaajalla, on vaaran tuntu. Kun avaajan pyörä kulkee vastentahtoisesti pitkin tölkin reunaa, se jättää jälkeensä epätasaisen, terävän helman, johon on helppo loukata itsensä. Tässä tölkissä on jotakin arvokasta, varjelemisen arvoista, ulkokuori tuntuu sanovan. Jotain, millä voi käydä kauppaa. Papuja.

5.

Tapahtuman ja teon välinen ero neuvottelukysymys, mutta milloin olen viimeksi istunut neuvottelupöydän ääreen, itseäni vastapäätä? Aikuisuus tapahtuu.

6.

Haluaisin tuntea kauhua, mutta all I got is this lousy eksistentiaalinen lievä epämukavuuden tunne. Kun selaa Hesaria, ajattelee usein, että kauhu olisi tunteista se perustellumpi. Se olisi jotain.

Ikään kuin jokin olisi kiinni, eikä kukaan osaa avata sitä enää. Jonkinlainen sisällä kasvava paine. Käymisprosessi tai bakteerien aineenvaihduntakaasut. Ne työntävät periksiantamattomiksi tehtyjä seinämiä. Haluan tehdä jotain, ennen kuin jotain peruuttamatonta tapahtuu.

7.

Oliko Samsan todellinen tragedia tosiaan se, että hän heräsi jäätävänä loisena, vai se, että hänet nähtiin sellaisena? Hän ei niinkään menettänyt ihmisyyttään kuin kaupunkilaisuutensa, kansallisuutensa, sukupuolensa, kulttuurinsa, työnsä. Luulisi, että monet loiset - jäätävät tai muut - elävät täysin onnellista elämää, jos niiltä ei aleta vaatia sisua, ryhtiä, vuokraa ja allekirjoituksia.

8.

Valmistusvirheet tekevät tuotteista yksilöllisiä. Ne vedetään takaisin. Se näkyy ikävällä tavalla osinkojaossa.

9.

Ihailen fysiikan järkähtämätöntä kykyä ilmentää eri lainalaisuuksia erilaisilla mittasuhteilla, piilottaa näennäinen yhteensovittamattomuus tasaisten pintojen alle. Kun katson tätä tölkkiä, sen sisällä olevat pavut tomaattikastikkeessa pysyvät vakaina ja johdonmukaisina. Samalla - ei edes pinnan alla, vaan pinnan sisällä - elektronin sijainnit ovat laskettavissa vain todennäköisyyksinä. Miten pinta voi pysyä niin vakaana, vaikka sen sisällä rymyävät käsittämättömät voimat? En ymmärrä, vaikka teen sitä samaa. Enkä ole ainoa.

10.

Otetaan toisenlainen tarina:

Eräänä päivänä Gregor Samsa heräsi jäätävänä valkoisia papuja tomaattikastikkeessa - tölkinä. Hän nousi ylös sängystään ja meni töihin kello viiden junalla. Kukaan ei vaikuttanut kiinnittävän häneen mitään huomiota, muttei hän voinut olla varma, oliko kyse pelkästä kohteliaisuudesta, vai onko hän aina näyttänyt muiden mielestä tölkiltä. Aluksi hänen oli hiukan vaikeaa keskittyä työhönsä, tölkkikeho tuntui vieraalta, mutta jo pian hänen uusi kokemusmaailmansa oli sulautunut osaksi jokaista aistia ja ajatusta, eikä sitä osannut enää erottaa omaksi, erilliseksi kokemuksekseen. Se oli umpinaista olemassaoloa, sen taustakohina.

11.

Jokaisessa katseessa on tragedian alku. Katseen reuna ei ole abstrakti raja vaan terä, ja se leikkaa iiriksen muotoisen palasen maisemaa kuin tölkinavaaja. Palan reunat ovat niin terävät, että niitä on käytetty jopa giljotiineissa; niillä on suoritettu vivisektioita valistusajan kabineteissa.

12.

Töihin mennessäni pelkään usein, että juuri tänä päivänä huono työergonomiani kostautuu, jokin johdonmukaisuudessani naksattaa peruuttamattomasti ja vuoden valkoisia papuja tomaattikastikkeessa satulatuolilleni, lattioille. Joutuisin sairaalaan ja joku joutuisi siivoamaan jäljet. Ajatus hävettää. Tapahtuma kuitenkin tuntuu vääjäämättömältä.

13.

Ei ole väärin nähdä itseään muissa, jos on ensin muistanut nähdä muut itsessään.

14.

Töiden jälkeen Samsa meni museoon rauhoittumaan. Hän kävi usein museossa, kun hänen tahtotilallaan ei ollut kirkasta päämäärää. Siellä hän oli huomaavinaan jotain epätavanomaista maalausten katseissa. Se sama taustakohina, jatkuva, jatkuva lievä epämukavuus. Olemiseen sisäänleivottu vaiva. Hän katsoi tarkkaan hahmojen silmiä, ja oli näkevinään niissä tomaattikastiketta.

15.

Se on yhdentekevää, kuinka monta kertaa tölkki on avattu ja sisältö syöty. Tölkki aina palaa kaupan hyllylle samanlaisena, ja se täytyy ostaa takaisin itselleen. En ihaile maailman kykyä ilmentää näitä lainalaisuuksia, koska tuntuu siltä, että ne eivät ole maailman lainalaisuuksia. Ne ovat jonkun muun lakeja, olemisen infrastruktuureja.

Niin kauan kuin tölkillä on käyttötarkoitus, se ei voi olla vapaa.

16.

Ehkä taiteen edessä voimme ihailla ehkä-sanaa, asettaa se viimein jalustalle. Kokonaiset hallit on omistettu erilaisille ehkille, käytävät, huoneet. Miten monta ovea siinä sanassa onkaan, se aukeaa minne vain. Harvassa paikassa on niin monta ovea auki kuin ehkässä, harvassa sanassa on tällainen viileä läpiveto.

17.

Ehkä on mitäjossin masentunut kaksonen.

18.

Samsa oli kiivennyt vuorelle. Hänen muodonmuutoksestaan oli jo kuukausia, ja paljon oli ehtinyt tapahtua. Prosessit hänen sisällään olivat muuttaneet elon sietämättömäksi. Paljon oli tapahtunut, mutta mitään ei ollut tehty. Nyt hän oli viimein ottamassa ohjat käsiinsä. Hän katsoi maisemaa, sen läpi, repi pois etikettinsä ja hyppäsi alas. Ensimmäiset hänen kehoonsa kohdistuneet iskut tekivät ainoastaan lommoja tölkin paksuun teräkseen, mutta jossakin vaiheessa yksi, sitten toinen kohta antoi periksi. Sisus levisi kaikkialle huojentuneen ulvahduksen saattelemana.

Samsan kuolema näkyy ikävällä tavalla hänen työnantajansa bonuksessa, kun työntekijä joudutaan korvaamaan ilman varoitusaikaa.

19.

On surullista, että tämä on se tapa, jolla kuvittelen tölkkisamsan lopun. Siinä on jotain samaa näköalattomuutta kuin lapsena, kun äidinkielen tunnilla tappoi kaikki tarinansa päähenkilöt.

20.

Mitä jos joku olisi rakentanut maailman samsoille kaupungin? Tai nähnyt hänet, ei loisena tai paputölkkinä, ei tuotteena tai jonkinlaisen ilmiön edustajana, vaan ihan vaan nähnyt? Leikannut häneen katseellaan pienen viillon, antanut paineen tulla yhtenä suhahduksena ulos.

21.

Kun maailma saavuttaa lakipisteensä ja keinahtaa sen yli. Täystuho, eikä tölkinavaajia enää ole. Papupurkista tulee jotakin muuta, jotakin sietämätöntä. Se ei enää palaa kauppoihin, jos sen saa auki ja kierrättää - kierrätysasemilla ei työskentele ketään. Tölkki on vanha ja sen seinämät ovat paksut. Siinä on lommoja - vahingossa tulleita ja epäonnistuneita avausyrityksiä.

Lopulta siitä tulee lupaus: Ruokkisin sinut, jos voisin. Rakastaisin sinua, jos voisin. Se on sillä tavalla kaunis kuin koomassa olevat ihmiset ovat, täynnä sydämen kammioissa uinuvia tulevaisuuksia.

22.

Terä muuna kuin tuhon voimana: lääkärin skalpelli leikkaussalissa, biologin siimaleikkuri saastuneella ranta-
alueella, varttajan puukko, ehkä kuviosakset, varmasti lempeys.

23.

Ehkä kun tämä tölkki päätyy museoon satojen vuosien päästä, kuraattorit katsovat sitä ja sanovat: Siinä
todella on kaunis, lähes myyttinen entisaikojen artefakti, rakkauden ja hoivan ja ravitsemuksen symboli.
Ihmiset eivät avanneet sitä kulttuurisista syistä, vaan lahjoittivat tölkin aina eteenpäin jollekin tärkeälle
ihmiselle. Se oli kuin kiertolahja.

24.

Ihmiset muistavat Sampon ja rakastavat käyttää sitä vertauskuvana milloin millekin
rahantekosuunnitelmalle. He kuitenkin herkästi unohtavat, että Sampo-myytti on myytti puutteen synnystä
eikä yltäkylläisyydestä. Kaikissa mytologioissa, joissa esiintyy Sampo tai Sampon kaltainen esine, se myös
katoaa tai tuhoutuu, ja sen tuho tuo puutteen mukanaan.

25.

Näen tölkillle toisenlaisenkin tulevaisuuden: se on metsässä puun juuressa, ruoste on syönyt siihen reikiä, ja
nyt siirat ja jäätävät loiset majailevat siinä, syövät lahoavaa aikaa, suojelevat kirvoja. Olisi röyhkeää sanoa,
etteikö tämä ole käyttötarkoituksen mukaista toimintaa – olla siirojen kaupunki, gregorsamsojen polis.

26.

”Mitäjos tehtäis jotain tänään? Oltais vaa ja katottais toisiamme?”
Siinä on radikalismin siemen.

27.

Jos katse on terä, se voi olla myös työkalu.
Ja vaikka himoitsen tölkinavaajaa, se mitä tarvitsen nyt on hyvä kylvölapio.

28.

Kokeillaan uudestaan:
Eräänä aamuna Gregor Samsa heräsi jäätävänä Sinänä.

28 FRAGMENTER OM AT ÅBNE DÅSER

1.

Det er ligegyldigt, hvor mange gange en dåse er blevet åbnet, hvis det altid er blevet gjort med
redskaber. Hvis man ikke har lavet redskabet selv, har man heller ikke åbnet dåsen selv. Ud fra
denne logik er det længe siden, nogen har gjort noget. Det lader imidlertid til at give mening,
selvom alle konstant har kalenderen fyldt.

2.

I vore dage er redskabet til at åbne dåsen med, dåseringen, indbygget i selve dåsens låg.
Dåserne åbner, de tømmes, og de genbruges, men kun i passiv. Det er så nemt, at det bare sker.
Som at vågne op klokken syv, selvom man har glemt at sætte vækkeuret.

3.

Stakkels Kafkas lille Gregor Samsa! At vågne op som et uhyre kryb, hele verden vendt på
hovedet. Det var sådan en tid. Sådan noget forekommer heldigvis ikke længere. Folk vågner op
hver morgen, glider ud af deres Ikea-senge ned på laminatgulvet, går ud på toilettet og spejler
deres rygge, men finder ingen liggesår. Underligt. De er et sted. Konstant spirende vinger, en
form for let kriblen under huden.

4.

Hvide bønner i tomatsovs. Dåser, som man skal åbne med en dåseåbner, giver en fornemmelse
af fare. Når dåseåbnerens hjul bevæger sig modvilligt langs dåsens kant, efterlader den en
ujævn, skarp søm, som det er nemt at skære sig på. I denne dåse er der noget dyrebart, noget,
der er værd at værne om, synes ydret at sige. Noget, man kan handle med. Bønner.

5.

Forskellen mellem en hændelse og en handling er et forhandlingsspørgsmål, men hvornår har
jeg sidst siddet ved et forhandlingsbord, over for mig selv? Voksenlivet hænder.

6.

Jeg vil gerne føle rædsel, men all I got is this lousy eksistentielle lette følelse af ubehag. Når man bladrer i avisen, tænker man ofte, at rædsel ville være den mest begrundede af alle følelser. Det ville være *noget*.

Som om noget er lukket, og ingen kan åbne det igen. En form for tryk, der vokser indeni. En fermentering eller gasser fra bakteriernes stofskifte. De presser på væggene, der er lavet til ikke at give efter. Jeg vil *gøre* noget, før der *sker* noget uigenkaldeligt.

7.

Var Samsas sande tragedie faktisk, at han vågnede op som et uhyre kryb, eller at han blev opfattet som sådan et? Han mistede ikke sin menneskelighed så meget, som han mistede sin urbanitet, sin nationalitet, sit køn, sin kultur, sit arbejde. Man skulle tro, at mange kryb – uhyre eller andre – lever et fuldkommen lykkeligt liv, medmindre man begynder at forlange udholdenhed, rygrad, husleje og underskrifter af dem.

8.

Fabrikationsfejl gør produkter individuelle. De bliver trukket tilbage. Det ses på en kedelig måde i fordelingen af udbytte.

9.

Jeg beundrer fysikkens urokkelige evne til at udtrykke forskellige lovmæssigheder med forskellige skalaer, skjule en tilsyneladende uforenelighed under jævne overflader. Når jeg betragter denne dåse, forbliver bønnen i tomatsovs inde i den stabile og konsekvente. Samtidig – ikke engang under overfladen, men inde i overfladen – kan man kun beregne elektronens placeringer som sandsynligheder. Hvordan kan overfladen forblive så stabil, selvom ubegribelige kræfter buldrer inde i den? Jeg forstår det ikke, selvom jeg gør det samme. Og jeg er ikke den eneste.

10.

Lad os tage en anden slags historie:

En dag vågnede Gregor Samsa op som en uhyre dåse hvide bønner i tomatsovs. Han stod op af sengen og tog på arbejde med toget klokken fem. Ingen lod til at lægge mærke til ham, men han kunne ikke være sikker på, om det skyldtes ren og skær høflighed, eller om han altid havde lignet en dåse i andres øjne. I begyndelsen havde han lidt svært ved at koncentrere sig om sit arbejde, dåsekroppen føltes fremmed, men inden længe var hans nye oplevelsesverden smeltet sammen med hver en sans og tanke, og han kunne ikke længere skelne den som sin egen separate oplevelse. Det var en hermetisk tilværelse, dens baggrundsstøj.

11.

I ethvert blik ligger kimen til en tragedie. Blikkets rand er ikke en abstrakt grænse, men en klinge, og den skærer et irisformet stykke ud af landskabet som en dåseåbner. Stykkets kanter er så skarpe, at de endda er blevet brugt i guillotiner; med dem har man udført vivisektioner i oplysningstidens kabinetter.

12.

Når jeg tager på arbejde, frygter jeg ofte, at min dårlige arbejdsergonomi vil hævne sig på mig netop denne dag, noget i min konsekvens knækker uigenkaldeligt, og jeg lækker hvide bønner i tomatsovs ud på min sadelstol, ned på gulvet. Jeg vil havne på hospitalet, og nogen vil blive tvunget til at gøre rent efter mig. Tanken gør mig skamfuld. Hændelsen virker imidlertid uundgåelig.

13.

Det er ikke forkert at se sig selv i andre, hvis man først har husket at se andre i sig selv.

14.

Efter arbejde tog Samsa på museum for at falde til ro. Han gik ofte på museum, når hans vilje ikke havde et klart formål. Der syntes han, at han lagde mærke til noget usædvanligt i maleriernes blikke. Den samme baggrundsstøj, kontinuerlig, et kontinuerligt let ubehag. En plage indbagt i eksistensen. Han nærstuderede skikkelsernes øjne og syntes, han kunne se tomatsovs i dem.

15.

Det er ligegyldigt, hvor mange gange en dåse er blevet åbnet, og indholdet spist. En dåse vender altid identisk retur til butikshylden, og man må købe den tilbage. Jeg beundrer ikke verdens evne til at udtrykke disse lovmæssigheder, fordi det føles, som om de ikke er verdens lovmæssigheder. De er en andens love, eksistensens infrastrukturer.

Så længe en dåse har et anvendelsesformål, kan den ikke være fri.

16.

Måske kan vi over for kunsten beundre ordet *måske*, omsider anbringe det på en piedestal. Hele haller er dedikeret til forskellige måskeer, korridorer, rum. Hvor mange døre er der ikke i det ord, det åbner alle vegne hen. Få steder er der så mange åbne døre som i *måske*, i få ord findes sådan et køligt gennemtræk.

17.

Måske er den deprimerede tvilling til *hvad nu hvis*.

18.

Samsa havde besteget et bjerg. Der var allerede gået flere måneder siden hans forvandling, og mange ting var sket. Processerne inde i ham havde gjort livet uudholdeligt. Mange ting var sket, men intet var blevet gjort. Nu var han omsider ved at tage styringen. Han betragtede landskabet, så gennem det, rev sin etiket af og sprang ned. De første stød mod hans krop lavede kun buler i dåsens tykke stål, men på et tidspunkt gav et sted efter, og så et til. Indmaden bredte sig ud over det hele efterfulgt af et lettet hyl.

Samsas død ses på en kedelig måde i hans arbejdsgivers bonus, når en medarbejder skal erstattes uden varsel.

19.

Det er trist, at det er sådan, jeg forestiller mig dåse-Samsas endeligt. Det har noget af den samme udsigtsløshed, som da man var barn og slog alle hovedpersonerne i sin historie ihjel i modersmålstimen.

20.

Hvad nu, hvis nogen havde bygget en by til verdens samsaer? Eller set ham, hverken som kryb eller bønnedåse, hverken som et produkt eller en repræsentant for et fænomen, men bare havde set ham? Skåret et lille snit i ham med sit blik, ladet trykket komme ud som ét langt sus.

21.

Når verden når sit kulminationspunkt og tipper over det. Fuldkommen kollaps, og der ikke længere findes dåseåbnere. Bønnedåsen bliver noget andet, noget uudholdeligt. Den vender ikke retur til butikkerne, hvis man får den op og genbruger den - ingen arbejder på genbrugsstationerne. Dåsen er gammel, og dens vægge er tykke. Den har buler - opstået ved uheld og mislykkede forsøg på at åbne den.

Til sidst bliver den til et løfte: Jeg ville fodre dig, hvis jeg kunne. Jeg ville elske dig, hvis jeg kunne. Den er smuk, som mennesker i koma er, fuld af fremtider, der slumrer i hjertets kamre.

22.

Klingen som andet end en ødelæggelsens kraft: lægens skalpel på operationsstuen, biologens buskrydder i et forurenet strandområde, poderens kniv, måske en mønstersaks, garanteret blidhed.

23.

Når denne dåse havner på museum om hundreder af år, vil kuratorerne måske betragte den og sige: Det er virkelig et smukt, næsten mytisk artefakt fra forne tider, et symbol på kærlighed og omsorg og næring. Menneskene åbnede ikke dåsen af kulturelle årsager, men forærede den altid videre til en vigtig person. Det var som en cirkulationsgave.

24.

Menneskene husker Sampo og elsker at bruge den som metafor for en hvilken som helst pengeskabelsesplan. De glemmer dog let, at Sampo-myten er en myte om manglens tilblivelse og ikke overflod. I alle mytologier, hvor Sampo eller en lignende genstand optræder, forsvinder den også eller går til grunde, og dens undergang fører manglen med sig.

25.

Jeg kan også se en anden slags fremtid for dåsen: Den ligger i skoven under et træ, rusten har tæret den, og nu bor bænkebiderne og de uhyre kryb i den, æder den rådnende tid, beskytter bladlusene. Det ville være uforskammet at sige, at dette ikke er i overensstemmelse med anvendelsesformålet – at være bænkebidernes by, gregorsamsaernes polis.

26.

”Hvad nu, hvis vi lavede noget i dag? Bare sad og kiggede på hinanden?”
Det er radikalismens frø.

27.

Hvis blikket er en klinge, kan det også være et redskab.

Og selvom jeg begærer en dåseåbner, er det, jeg har brug for nu, en god planteskovl.

28.

Lad os prøve igen:

En morgen vågnede Gregor Samsa op som et uhyre Du.

28 FRAGMENTS ON OPENING CANS

1.

It makes no difference how many times you’ve opened a can, if you’ve always done it with tools. If you didn’t manufacture the tool yourself, you haven’t opened the can yourself, either. With this logic, no one has done anything in ages. It seems to make sense, even though everyone’s calendars are always full.

2.

These days the opening tool, called the tab, is built into the top of the can itself. Cans open, they are emptied and recycled, but only in the passive voice. It’s so easy that it just happens. Like waking up at 7 am without setting an alarm.

3.

Oh, poor little Gregor Samsa! To wake up as a horrible vermin, the whole world upside down. It was that kind of time. Thankfully, things like that don’t happen anymore. People wake up each morning, slide out of their Ikea beds onto laminate floors, walk to the bathroom, and check their backs in the mirror, but they find no bedsores. Strange. They must be somewhere. Constantly sprouting wings, some sort of slight tingle beneath the skin.

4.

White beans in tomato sauce. Cans that need a can opener have a sense of danger. When the little wheel of the device progresses unwillingly along the edge of the can, it leaves behind a sharp, uneven hem that can easily hurt you. There is something valuable about this can, something to preserve, the outer shell seems to say. Something to barter with. Beans.

5.

The difference between an event and an action is a matter of negotiation; but when have I last sat properly at a table, across from myself? Adulthood occurs.

6.

I'd like to feel terror, but all I've got is this lousy feeling of slight existential discomfort. When I thumb through the news in Helsingin Sanomat, I often think that terror is the most justified of all feelings. That would be something. As though something were closed, and no one knew how to open it again. Some sort of growing internal pressure. Fermentation or the gases from bacterial metabolisms. They push against walls that were made to be unyielding. I want to do something, before something irreversible happens.

7.

Was Samsa's true tragedy the fact that he woke up as a horrible vermin, or that he was perceived as one? He didn't so much lose his humanity; instead he lost his urbanity, nationality, gender, culture, and job. You might think that such vermin — horrible or otherwise — live completely contented lives, as long as no one starts demanding perseverance, poise, rent, or signatures.

8.

Manufacturing errors make products individualistic. They are recalled. It reflects poorly in the distribution of dividends.

9.

I admire the unflinching ability of physics to typify various natural laws at different scales, to hide away the apparent incompatibility under smooth surfaces. When I look at this can, the beans in tomato sauce inside remain stable and consistent. Meanwhile — not even under the surface, but inside the surface — the locations of the electrons are measurable only as probabilities. How can the surface remain so stable, even when incomprehensible powers are thundering within? I don't get it, even though I do the same thing, and I'm not the only one.

10.

Let's take a different type of story:

One day Gregor Samsa woke up as a horrible can of white beans in tomato sauce. He got up from his bed and took the five-o'clock train to work. No one seemed to pay any attention to him, but he couldn't be sure if it was due to courtesy or if people had always thought he looked like a can of beans. At first he found it hard to focus on his work, but soon his new experiential world had melded into his every perception and every thought, and he could no longer distinguish it as its own separate experience. It was a dead-end existence, background static.

11.

Every glance contains the seed of tragedy. The edge of a gaze is not an abstract border but a blade, and like a can-opener it slices a piece of the landscape the shape of an iris. The edges of the piece are so sharp that they've even been put in guillotines; they were used to conduct vivisections in cabinets, during the Age of Enlightenment.

12.

On my way to work I often fear that this is the day when my poor posture really gets me, something in my consistency snaps irreversibly and I bleed white beans in tomato sauce onto my saddle chair, all over the floor. I'd be rushed to hospital and someone would have to clean up. The thought makes me feel ashamed. The event still feels unstoppable, somehow.

13.

It's not wrong to see oneself in others, if one has first learned to see others in oneself.

14.

After work, Samsa went to the museum to calm down. He often visited the museum when his willpower had no clear objective. There he thought he noticed something unusual in the portraits. That same background static; constant, constant slight discomfort. An ailment baked into being. He looked closely at the eyes of the figures, and he thought he saw tomato sauce in them.

15.

It makes no difference how many times the can has been opened and its contents eaten. The can always returns to the shop shelves as the same can, and you have to buy it back. I don't admire the ability of the world to typify these natural laws, because it feels like they aren't natural laws at all. They are someone else's laws, the infrastructures of being. As long as a can has a purpose, it cannot be free.

16.

Maybe with art we can admire the word maybe, finally place it on a pedestal. Entire concert halls have been dedicated to various maybes; corridors, rooms. How many doors that word contains; it opens up anywhere. Few places have as many doors as maybe, few words have such a cool breeze blowing through them.

17.

Maybe is the depressed twin of *what if*.

18.

Samsa had climbed up a mountain. It was some months since his metamorphosis, and lots of things had happened. The processes within him had made living unbearable. Lots had happened, but nothing had been done. Now he was finally taking matters into his own hands. He looked at the landscape, through it, tore off his labels, and jumped down. The first strikes his body sustained simply made dents in the thick metal of the can, but at some point one spot gave way, then another. The innards spilled everywhere, accompanied by a relieved howl. Samsa's death reflects poorly on his employer's bonuses, as an employee must be replaced without notice.

19.

It's sad that this is the way I imagine the final moments of Samsa the Can. There's the same horizonlessness as the child has who killed off all their protagonists in story-writing class.

20.

What if someone had built a city for all the Samsas of the world? Or seen him, not as a vermin or a can of beans, not as a product of the torchbearer of some cause, but just seen him? Cut a small incision into him with a look, let the pressure blow out in one great whoosh.

21.

When the world reaches its apex and tips over it. Utter destruction, and no more can-openers. A can of beans becomes something else, something unbearable. It no longer returns to the shop if it can be opened and recycled — no one works at the recycling centers. The can is old and its walls are thick. It has dents — accidental and unsuccessful attempts at opening it.

Finally, the can becomes a promise: *I would feed you, if I could. I would love you, if I could.* In that way it's as beautiful as a person in a coma, full of futures sleeping in the chambers of the heart.

22.

A blade as something other than a force of destruction: the surgeon's scalpel in the operating room, the biologist's trimmer in an infected region, the woodcutter's knife, perhaps pattern scissors, definitely gentleness.

23.

Maybe when this can ends up in a museum hundreds of years from now, the curators will look at it and say: *Here we have a beautiful, almost mythical artefact from ancient times; a symbol of love and nurturing and nourishment. People didn't open it for cultural reasons, but always gifted the can forward to someone important to them. It was a gift that kept giving.*

24.

People remember the Sampo and love to use it as a metaphor for all sorts of money-making schemes. They tend to forget, however, that the Sampo is a myth about the birth of scarcity, not abundance. In all mythologies where the Sampo or something like it appears, it also vanishes or is destroyed, and its destruction is what brings scarcity.

25.

I see another kind of future for the can: it's in the forest at the foot of a tree, rust has corroded holes into it, and now isopods and vermin live inside it, eating time as it decays, protecting the aphids. It would be outrageous to say this wasn't appropriate to its function — to be a city of isopods, a polis of Gregor Samsas.

26.

“What if we did something today? Just to be, and look at each other?”

That is the seed of radicalism.

27.

If the gaze is a blade, it can also be a tool.

And even though I crave a can-opener, what I really need now is a good planting shovel.

28.

Let's try again:

One morning, Gregor Samsa woke to find himself transformed into a You.

Orðskælv

